

**Я вивчу українську мову. Я
выучу украинский язык**

КУПИТИ

Посібник містить відомості та практичні завдання з фонетики, лексики, словотвору, морфології, правопису, синтаксису і стилістики української мови, а також загальні відомості з української літератури. Мовні явища української мови розглядаються в ньому в зіставленні з відповідними мовними явищами російської мови, постійно вказується на їхні подібності та розбіжності між ними, причому враховується також частота вживання їх у кожній з мов. Вивчати українську мову пропонується на коротких закінчених текстах українських авторів, на прислів'ях та приказках, на афоризмах, і тут часто до них додаються перекази їх російською мовою з тим, щоб перекласти їх зворотню на українську, використовуючи щойно засвоєні мовні засоби. До таких вправ наприкінці посібника додано відповідні переклади для зіставлення й самоперевірки. Кожний такий текст споряджено коротким українсько-російським словничком. До всіх вправ подано або ключі, або наприкінці посібника відповіді, чим усувається можливість закріплення небажаних помилок у пам'яті того, хто вивчає українську мову. У майже всіх словах поставлено наголоси. Водночас із засвоєнням мови людина поступово ознайомлюється також з українським літературним процесом, починаючи від «Повісті врем'яних літ» і кінчаючи поезією Василя Стуса. Тут подано короткі відомості про літературні явища і всіх чільних українських письменників та їхні твори або уривки з них. Широко подано також зразки української народної творчості. Виклад теоретичного матеріалу поступово з російської мови переходить на українську. Посібник розрахований на тих, хто володіє російською мовою, ознайомлений з російськими мовознавчими термінами в межах середньої школи і самостійно або на курсах вивчає українську мову чи поглиблює свої знання з неї.

І.П. Ющук

**Я вивчу
українську мову**

**Я выучу
украинский язык**

Тернопіль
Навчальна книга – Богдан

Посібник містить відомості та практичні завдання з фонетики, лексики, словотвору, морфології, правопису, синтаксису і стилістики української мови, а також загальні відомості з української літератури.

Мовні явища української мови розглядаються в ньому в зіставленні з відповідними мовними явищами російської мови, постійно вказується на їхні подібності та розбіжності між ними, причому враховується також частота вживання їх у кожній з мов.

Вивчати українську мову пропонується на коротких закінчених текстах українських авторів, на прислів'ях та приказках, на афоризмах, і тут часто до них додаються перекази їх російською мовою з тим, щоб перекласти їх зворотно на українську, використовуючи щойно засвоєні мовні засоби. До таких вправ наприкінці посібника додано відповідні переклади для зіставлення й самоперевірки. Кожний такий текст споряджено коротким українсько-російським словничком.

До всіх вправ подано або ключі, або наприкінці посібника відповіді, чим усувається можливість закріплення небажаних помилок у пам'яті того, хто вивчає українську мову.

У майже всіх словах поставлено наголоси.

Водночас із засвоєнням мови людина поступово ознайомлюється також з українським літературним процесом, починаючи від «Повісті врем'яних літ» і кінчаючи поезією Василя Стуса. Тут подано короткі відомості про літературні явища і всіх чільних українських письменників та їхні твори або уривки з них. Широко подано також зразки української народної творчості.

Виклад теоретичного матеріалу поступово з російської мови переходить на українську.

Посібник розрахований на тих, хто володіє російською мовою, ознайомлений з російськими мовознавчими термінами в межах середньої школи і самостійно або на курсах вивчає українську мову чи поглиблює свої знання з неї.

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу чи видавництва.*

ВВЕДЕНИЕ

Украинский язык — язык украинского народа — по количеству говорящих на нем (более 40 миллионов) занимает приблизительно двадцать пятое — двадцать седьмое место в мире. Он принадлежит к славянской группе языков. Самый близкий к нему — белорусский. В украинском языке много слов и грамматических форм, общих с русским и польским языками. По характеру произношения звуков он похож на словенский и сербский, а из неславянских — на испанский и итальянский.

Украинский язык — один из древнейших языков мира. Когда известного русского историка В. Ключевского спросили: «Как разговаривали в Киевской Руси?» — он ответил: «Так, как сегодня разговаривают малороссы» (т. е. украинцы). Польский ученый-полиглот М. Красусский в работе «Древность малороссийского языка», изданной в 1880 г. в Одессе, писал: «Занимаясь долгое время сравнением арийских языков, я пришел в убеждение, что малороссийский (украинский. — **И. Ю.**) язык не только старше всех славянских, не исключая так называемого старославянского, но и санскритского, греческого, латинского и прочих арийских».

Своими корнями украинский язык уходит в глубокую древность. Еще в 448 году византийский историк Приск Панийский на территории современной Украины записал слова, которые до сих пор сохранились в украинском языке. Самый древний известный нам период его развития относится ко времени существования Киевской Руси. Его элементы встречаем в «Повести временных лет» и в «Слове о полку Игореве», писанных в основном на церковнославянском языке.

Украинский язык — один из самых богатых языков мира. В современном «Великому тлумачному словнику сучасної української мови» (2009) зарегистрировано около 250 тысяч только общеупотребительных слов. А в целом, если брать во внимание и терминологическую лексику, он насчитывает более полумиллиона слов. На украинском языке одинаково прекрасно звучат Библия и «Одиссея» Гомера, «Декамерон» Дж. Боккаччо и «Дон-Кихот» М. Сервантеса, «Евгений Онегин» А. Пушкина и «Пан Тадеуш» А. Мицкевича. На нем созданы свыше 200 тысяч народных песен, большая художественная литература, написаны тысячи научных работ. Первая в мире двухтомная «Энциклопедия кибернетики» была создана на украинском языке. Нет таких высоких чувств и таких глубоких мыслей, которых невозможно было бы передать на украинском языке.

Благодаря своему длительному развитию (не менее полуторы тысячи лет), украинский язык имеет стройную отшлифованную звуковую и четкую грамматическую системы, богатый словарный состав. Он певуч (по благозвучности его сопоставляют с итальянским), выразителен, в нем почти нет исключений.

На украинском языке разговаривали во времена Киевской Руси. Его знание было обязательным в Запорожской Сечи. Сейчас он является официальным языком самого большого европейского государства (не считая России).

В Конституции Украины, принятой 28 июня 1996 года, записано: «Государственным языком в Украине является украинский язык». Это значит, что украинский язык является обязательным во всех государственных учреждениях, в армии, в образовании, в науке.

Как быстро выучить украинский язык? Во-первых, нужно иметь большое желание выучить его. Во-вторых, необходимо проявить твердую настойчивость: заставить себя общаться на изучаемом языке, не боясь неизбежных вначале ошибок; некоторое время слушать радио- и телепередачи только на украинском языке, молча повторяя про себя сказанное диктором; читать газеты и книги преимущественно на украинском языке.

Общеизвестно: чем больше языков знает человек, тем шире его кругозор, богаче его душа.

Уроки 1–2

Алфавит

В украинском алфавите 33 буквы. Большинство их и по начертанию, и по значению такие же, как и русские. Отличаются только 10 букв (в таблице они выделены), причем 6 из них не имеют точных соответствий в русском языке (против них проставлены звездочки, а далее даны объяснения).

Украинские буквы			Значения	Украинские буквы			Значения
печатные	названия	писанные		печатные	названия	писанные	
А а	(а)	<i>А а</i>	а	Н н	(ен)	<i>Н н</i>	н
Б б	(бе)	<i>Б б</i>	б	О о	(о)	<i>О о</i>	о
В в	(ве)	<i>В в</i>	в	П п	(пе)	<i>П п</i>	п
Г г	(ге)	<i>Г г</i>	*	Р р	(ер)	<i>Р р</i>	р
Ґ ґ	(ґе)	<i>Ґ ґ</i>	г	С с	(ес)	<i>С с</i>	с
Д д	(де)	<i>Д д</i>	д	Т т	(те)	<i>Т т</i>	т
Е е	(е)	<i>Е е</i>	э	У у	(у)	<i>У у</i>	у
Є є	(є)	<i>Є є</i>	*	Ф ф	(еф)	<i>Ф ф</i>	ф
Ж ж	(же)	<i>Ж ж</i>	ж	Х х	(ха)	<i>Х х</i>	х
З з	(зе)	<i>З з</i>	з	Ц ц	(це)	<i>Ц ц</i>	*
И и	(и)	<i>И и</i>	*	Ч ч	(че)	<i>Ч ч</i>	*
І і	(і)	<i>І і</i>	и	Ш ш	(ша)	<i>Ш ш</i>	ш
Ї ї	(ї)	<i>Ї ї</i>	йи	Щ щ	(ща)	<i>Щ щ</i>	*
Й й	(йот)	<i>Й й</i>	й	Ь ь	(м'який знак)	<i>Ь ь</i>	ь
К к	(ка)	<i>К к</i>	к	Ю ю	(ю)	<i>Ю ю</i>	ю
Л л	(ел)	<i>Л л</i>	л	Я я	(я)	<i>Я я</i>	я
М м	(ем)	<i>М м</i>	м				

I. Буквы для обозначения гласных звуков

Буква **іі** обозначает тот же звук, что и русская буква **и**. Согласные перед ней произносятся мягко или смягченно. Буква **Ии** передает звук, близкий к русскому звуку [ы], но менее напряженный: при его произношении поднимается передняя часть языка. Согласные перед ней произносятся твердо.

1. Прочитайте вслух и запомните (знак ' в транскрипции возле согласных указывает на их мягкость).

рідний дім [р'ідный д'им] «родной дом»
сізий дим [сызый дым] «сизый дым»
високий ліс [высокий л'ис] «высокий лес»
хитрий лис [хытрый лыс] «хитрая лиса»
сірий кіт [с'ірый к'ит] «серая кошка»
синій кит [сын'ий кыт] «синий кит»

Буква **Ее** всегда обозначает звук [э]. Согласные перед ней произносятся твердо. Буква **Єє** имеет то же значение, что и русская буква **е** в словах **ель, синеет**. Согласные перед ней произносятся мягко.

2. Прочитайте вслух и запомните.

синє море [сын'э мórэ] «синее море»
житнє поле [жытн'э пóлэ] «ржаное поле»
моє село [мойэ сэлó] «мое село»
теплий день [тэплый дэн'] «теплый день»
знає мене [знайэ мэнэ] «знает меня»
жде тебе [ждэ тэбэ] «ждет тебя»

Буква **її** всегда обозначает два звука [йи] (начальный звук [й] произносится так же, как и в слове **я** [йа]).

3. Прочитайте вслух и запомните.

воїни України [вóйины украйíны] «воины Украины»
уроки історії [урóкы истóр'ийи] «уроки истории»
їзда в поїзді [йизда в пóйизд'и] «езда в поезде»
їжа в їдальні [ййжа в йидáл'н'и] «пища в столовой»
тієї ночі [т'ийэйи нóч'и] «в ту ночь»
лист від неї [лыст в'ид нэйи] «письмо от нее»

Буквосочетания **їо, ъо** имеют то же значение, что и русская буква **ё**.

4. Прочитайте вслух и запомните.

знайомий льотчик [знайóмый л'óччык] «знакомый летчик»
перший батальйон [пéршыый батал'йóн] «первый батальон»
русявий йоржик [рус'áвый йóржык] «русый ежик» (о волосах)
шматок льоду [шматóк л'óду] «кусок льда»
кульовá рана [кул'овá рáна] «пулевая рана»
приніс йому [пын'іс йомú] «принес ему»

Кінець безкоштовного уривку. Щоби
читати далі, придбайте, будь ласка,
повну версію книги.

КУПИТИ